

5778 Sjabbat Matot - Het kwartje

De stammen van Gad en Reuben wilden niet mee naar het land Israel. Zij hadden veel kuddes en het gebied aan de oostkant van de Jordaan was geschikt voor het weiden, dus vroegen zij aan Mosjé of zij daar achter mochten blijven. Mosje is boos over dit voorstel (32:6-15). Hij verwijt hen de rest van het volk te demotiveren en vergelijkt hen met de verspieders.

De stammen antwoorden dat dat helemaal niet hun idee was (32:16-19): zij zouden tijdelijk woonplaatsen voor hun kuddes en hun kinderen bouwen en daarna zouden de mannen meevechten met de rest totdat iedereen op zijn plaats terecht komt en zij gaan pas weer naar huis als alles keurig geregeld is.

Dit idee kan de instemming van Mosjé krijgen: (h.l. 20-24). Hierop herhalen de mannen van Gad en Reuben en zeggen: (h.l. 25-27): 'uw dienaren zullen doen zoals u opdraagt,en uw dienaren zullen gewapend de rivier overtrekken, voor Hasjem, naar de oorlog, zoals u zegt'.

Op zich een goed te volgen onderhandeling. Alleen de uitkomst is interessant. 'uw dienaren zullen doen zoals u opdraagt'? Mosjé heeft helemaal niets opgedragen. Wij zullen meedoen aan de oorlog, 'zoals u zegt'.? Dit was hun eigen idee, hun eigen oplossing voor het terechte probleem. Maar niet andersom!

Maar precieze lezing, leert ons dat niets minder waar is.

In het antwoord van Mosjé staat 6 keer (20,21,22 (3x),23) de naam van Hasjem. In het plan van de twee stammen (16-19) niet één keer.

Dit is wat Mosjé veranderde en toevoegde aan het plan van de twee stammen. Een mooi plan op zich maar de essentie ontbreekt: je doet het voor Hasjem, met Hasjem of je doet het niet.

De oorlog voeren? Ja, voor Hasjem, De Jordaan overtrekken? Ja, voor Hasjem. En dat waren ze vergeten in hun plannen.

Wat een belangrijke les voor ons. "De mens wikt en G'd beschikt" heet in het in de volksmond. En wij moeten ons bewust daarvan zijn. Bij al onze plannen moet altijd plaats zijn voor Hasjem.

Willen iets met geld gaan doen, denk er aan dat er ruimte is voor tzedaka in je plan. Iets met reizen? Sjabbat en kosher eten niet vergeten. Zoeken we een baan? Kunnen we ons jodendom 'meenemen' naar het werk? Nemen we veel vrije dagen op in augustus? Blijft er nog over voor Tisjrie? Misschien een keer chol hamo'eed echt vieren, enz. enz.

Dat was de boodschap van Mosjé. Hij had goed geluisterd en reageerde meteen. En met succes. Want wat zeggen de mannen van Gad en Reuben ten slotte (h.l. 25-27): 'uw dienaren zullen doen zoals u opdraagt,en uw dienaren zullen gewapend de rivier overtrekken, **voor Hasjem**, naar de oorlog, zoals u zegt'. Het kwartje was gevallen!